



ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

Благоевград 2700, ул. "Иван Михайлов" №66

ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА

КАТЕДРА „СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА“

Тел. +359 882 540 168

КОНСПЕКТ

ЗА

ДЪРЖАВЕН ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ

ПО

СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

1. **Класици-педагози за социалното възпитание** – Паул Наторп, Елен Кей, Робърт Оуен, Михаил Герасков, , Асен Златарев
2. **Научен статут на социалната педагогика.** Обект, предмет и функции. Основни понятия. Система на социалната педагогика. Методи на социалната педагогика.
3. **Социална педагогика и социална работа.** Място и роля на социалната работа. Обекти и субекти на социалната работа. Основни сфери на социалната работа. Подходи в социалната работа. Сравнителни характеристики на социалното възпитание и социалната работа.
4. **Социално възпитание и развитие на личността.** Човек, индивид, личност. Фактори и условия за формиране и развитие на личността. Фактори и условия за формиране и развитие на личността. Класически и съвременни интерпретации. Роля на възпитанието и обучението. Самовъзпитание и формиране на личността.
5. **Човекът в процесите на социализация.** Същност на социализацията. Механизми и етапи. Макрофактори и микрофактори. Отклонения в социализацията – подходи и ограничения. Теории за социализацията.
6. **Система на социалното възпитание.** Направления. Цели на социалното възпитание. Принципи. Методи и средства. Институции.
7. **Гражданско възпитание.** Същност и цели. Съдържание и направления. Интеркултурно образование. Религиозно образование и възпитание.
8. **Социален контрол, девиантно и делинквентно поведение.** Отношение между понятията. Социална интеграция и девиантно поведение. Социално-педагогически институции за работа с деца с девиантно и делинквентно поведение. Превантивно възпитание. Методи, форми и средства на превъзпитание.
9. **Социална интеграция на подрастващите.** Социализация и социална интеграция. Диференцирано възприемане на дейността и познавателния опит. Училищно и професионално ориентиране. Общо средно образование – проблеми и противоречия. Социални, етнически, полови различия в социалната интеграция

10. **Приобщаващо образование.** Цели, задачи, перспективи. Нормативна база. Работа на социалния педагог за социализация на деца със специални образователни потребности.
11. **Семейството в социалното възпитание.** Семейството – същност, видове и функции. Типове семейства и социално-педагогически проблеми в него. Работа на социалния педагог със семейството.
12. **Социално възпитание във възпитателни организации.** Организация на социалния опит. Образование. Индивидуална социално-педагогическа помощ. Локална възпитателна система. Индивидуална помощ в училище.
13. **Средства за масова комуникация като фактор за възпитанието и социализацията на личността.** Масмедията като културен и социализационен феномен. Специфика на възпитателното въздействие на средствата за масова комуникация. Ролята на субкултурата и масовата култура в социализацията и възпитанието на личността
14. **Институции за ресоциализация – организация и управление.** Ресоциализация – същност и теоретични подходи. Домове за временно настаняване. Възпитателни училища-интернати. Ресоциализация в пенитенциарни институции.
15. **Професията на социалния педагог.** Статут и функции на социалния педагог. Методи на социално възпитание. Форми на социално възпитание. Области на социално-педагогическа дейност.
16. **Методология и методика на социално-педагогическото изследване.** Същност и роля на експерименталното изследване. Качествени и количествени изследвания
17. **Теории за превантивно социално възпитание.** Стратегии. Принципи. Превантивни програми. Форми, методи, похвати и средства за превантивна възпитателна дейност.
18. **Зависимости – фактори и рискови групи.** Превантивна и корекционна педагогическа дейност. Методики и средства.
19. **Статут и съдържание на дейността на педагогическия съветник в училище.** Основни функции. Длъжностна характеристика. Основни области, методи и форми на организация. Основни проблеми и решения.
20. **Приемна грижа.** Същност и цели. Видове. Принципи. Нормативни основания. Приемно семейство и приемно дете. Приемна грижа и осиновяване. Социалнопедагогически резултати.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Алан, Е., Б. Айви, С. Даунинг (1999). Психологическое консультирование и психотерапия.
2. Андреева, И. Н. 2000. Антология по истории и теории социальной педагогики. М.
3. Бижков, Г. 1994. Реформаторска педагогика. С.
4. Бижков, Г., В. Ванева, Т. Иванова. (2012). Исторически корени на социалната педагогика. Русе.
5. Боа, Р. (1998). Детските страхове. Разпознаване, разбиране и помощ. „ЛИК”, С.

6. Борисова, В. (2008). Специфичната връзка между агресия и насилие. *В: Обществено възпитание*, № 3, (38-41).
7. Борисова, В. 2001. Социализация и ресоциализация. С.,: УИ Св. Климент Охридски, 2001.
8. Борисова, В. 2009 .Деца и семейства през погледа на социалния педагог
9. Боянова, В. (2001). Семейството и превенция на наркоманното поведение сред подрастващите. Сб. “Превантивна и корекционна педагогическа дейност за преодоляване на употребата и злоупотребата с наркотични вещества”, С.
10. Брюкнер, Х. (1998). Когато детето пита. Медицина и физкултура, С.
11. Василева, М. (2003). Училищно консултиране. В Някои проблеми на училищната психология. Шумен.
12. Василькова, Т.А., Ю. В. Василькова. 2010. Социална педагогика. М.
13. Виенската социална система. <http://www.wieninternational.at/de/node/343>
14. Виктимизация на деца в България: някои аспекти. <http://www.sapibg.org/attachments/article/484/Expertice%20Child%20victimization.pdf>
15. Виле, Р. (1998). Пристрастеност и дроги. Как да предпазим децата от тях. „ЛИК”, С.
16. Вучкова, С. М. (1995). Подходи и модели за работа с безнадзорните деца. С.
17. Гайдаров, К. (1998). Девиантното поведение на непълнолетните. Социално-психологически механизми. Албатрос, С.
18. Галагузова, М. А. И др. 2001. Социална педагогика. Курс лекций. М.
19. Ганева, М. (2009). Модел за социалната работа с деца с поведенчески проблеми. *В: Обществено възпитание*, № 4, (25-37).
20. Даскалов, Р. (1997). Дрогите. ДНП, С.
21. Дейвис, М. 2008. Социална работа. Антология. С.
22. Дерижан, И. (2010). Методологични основания за същността и спецификата на социалната работа. *Електронно издание на БСУ*, Бургас.
23. Дерижан, И., Г. Вълчев. (2009). Интегриране на ученици с емоционални проблеми и девиантно поведение. НИОКСО, С.
24. Дерижан. И. (2010). Детето с отклоняващо се от социалните норми поведение – предизвикателство пред съвременното училище. *В: сборник научни студии и статии „Съвременното образование – мисия и визии”*, УИ „Неофит Рилски”, Благоевград, с. 352-356.
25. Димитров, Л. и др. Теория на възпитанието (2004). С.
26. Димитрова, Н .(ред.), Н. Димитрова. 2010. Резилиансът – как да го прилагаме. С. ИСДП.
27. Димитрова, Н. (2008). Превенция на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в България. *В: Обществено възпитание*, № 3, (22-25).
28. Добрев, Зл. 2008. Особенности на интегрираното обучение. С.
29. Долто Ф. (1995). Тийнейджърите. „Наука и изкуство”, С.
30. Дубягина, О., Ю. Дубягин. (2005). 65 начина да предпазим от престъпление детето. БРЕН, С.
31. Дюркем, Е. 2006. Да мислим възпитанието. С.
32. Закон за закрила на детето. <http://lex.bg/laws/ldoc/2134925825>
33. Захариев, З., П. Балкански и др. (1998). Въведение в гражданското образование. С. Ласка.
34. Игнатова, Т. Педагогическият съветник в помощ на проблемни деца и семейства им. (2004). В сб. "Образование и изкуство". Шумен
35. Как да подпомогнем детето с обучителни трудности в училище и вкъщи. С., 2006
36. Китанов, К. (1999). Непълнолетният наркоман - жертва или престъпник. С., в Сб. Национална конференция “Насилието в българското училище и пътища за преодоляването му”, бр. 3.

37. Китанов, К., К. Йотов. (1999). Наркопрестъпността - разпространение и превенция. МВР, Научноизследователски институт по Криминалистика и криминология, С., с. 245.
38. Колев, Г., И. Дерижан. (2009). Социалната работа с деца – съвременни концептуални и методически детерминанти. *В: годишник на БСУ, Бургас.*
39. Колев, Й. 2010. Класици на социалната педагогика. Б
40. Колева, М. 1998. Социалното развитие на детето. С.
41. Колева, М. (2013). Възпитанието на детето – хармония на индивидуалност и социалност. Бл.
42. Колман, П. (2002). Нека поговорим. Родители и деца. Кръгзор, С.
43. Краснова, В. Г. 2004. Педагогически аспекти в социалната работа. Волгоград.
44. Кузовлев В.П., Овчинникова А.Ж., Белканов Н.А., Цветанова-Чурукова Л.З., Попкочев Т.А. и др. Педагогика. Благоевград: ЮЗУ им. Н.Рилского, 2010.
45. Леков, К. 2003. Основи на социалната работа. Бл.
46. Липский, И. А. 2004. Социална педагогика. М.
47. Люлюшев, М., Колев, Й., Чавдарова, А., Сачкова, Е. и др. 1998. История на педагогиката и българското образование. С.
48. Макариев, Пл. и др. 1999. Интеркултурното образование в България. Идеал и реалност.
49. Макферлейн Е., А. Макферсън. (2002) Тийнейджърите. Агония и екстаз. Кръгзор, С.
50. Манасиева, Т. (2009). Техники за преодоляване на агресията при деца. *В: Обществено възпитание, № 1, (32-39).*
51. Манасиева, Т. (2010). Програми за превенция по индикация за деца в риск от развиване на зависимост към психоактивни вещества. *В: сборник научни студии и статии „Съвременното образование – мисия и визии”, УИ „Неофит Рилски”, Благоевград, с. 357-362.*
52. Манова, А. Индивидуализация на учебната дейност при овладяване на математическите знания в началните класове. *В: Индивидуализация на учебната дейност. Благоевград, 2007.*
53. Методика за условията и начина на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа. <http://www.unicef.bg/public/files/press/26.pdf>
54. Механджийска, Г. (2008). Ролята на първичното интервю в социалната работа. *В: Обществено възпитание, № 3, (26-29).*
55. Мордахаев, Л. В. (2011). Социална педагогика. Полный курс. М. Юрайт
56. Мудрик, А. В. 2008. Введение в социална педагогика. М.
57. Мудрик, А. В. 2009. Введение в социална педагогика. М.
58. НАРЕДБА за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях. Приета с ПМС № 314 от 4.12.2006 г., обн., ДВ, бр. 100 от 12.12.2006 г.
59. Насоки на работата на педагогическия съветник. (1996). МОНТ.
60. Национална стратегия за закрила и социална интеграция на децата с увреждания. <http://sacp.government.bg/programi-dokladi/strategii-programi-planove/deca-uvrejdania/>
61. Нелсън, Дж., Л. Лот, Ст. Глен. 2001. Позитивното възпитание в класната стая. С.
62. Нелсън, Дж. (2000). Теория и практика консултирования. Санкт-Петербург.
63. Никитин, В. А. 1998. Социална педагогика. М.
64. Нунев, С. 2001. Основи на социалната работа. Шумен.
65. Пандин, Ст. (2009). Превантивна функция на педагогическия процес. *В: Обществено възпитание, № 4, (12-16).*
66. Петров, Г. (1998). Детската престъпност. АБАГАР, В. Търново.
67. Петров, Г. Д. (2003). Полиция и превенция. В сб. „Превенция на девиантното поведение на децата”. ИК “Комливес”-Л.М., С., с. 178-194. (НБ, СГБ, СУ, СУ-ФП)

68. Подстеженок Н. (2001). Детето срещу бандита. – Обществено възпитание, бр. 4, С., с. 75-76.
69. Попкочев, Тр. 2011. Сътрудничество семейство-училище. Сб. Личностно развитие на учениците в съвременното общество (том V). Бл., 2011, с. 17-34.
70. Попкочев, Тр. 2015. Социалнопедагогическа диагностика. Бл.
71. Попов, Г. (2000). Дроги и превенция. ИК „Стено“, Варна.
72. Попова, Сн. (2011). Превантивните аспекти на възпитанието. С. Пропелер
73. Превантивната педагогика като научно познание. (2003). Сб. СУ “ Св. Кл. Охридски“ , С.
74. Превенция на агресията сред децата. (2004). СУ “ Св. Кл. Охридски”, С.
75. Радев, Пл., А. Александрова (2009). Философия на образованието. Изд. „Фабер”.
76. Рангелова Е. (2002). Педагогически проблеми на ресоциализацията на деца с девиантно поведение, С.
77. Рангелова, Е., Г. Механджийска. (2009). Методи на социалната работа. ЕКС-ПРЕС, С.
78. Ратгер, М. 1987. Помощь трудным детям. М.
79. Сапунджиева, Кл. (2005). Педагогическият дискурс на постмодернизма. С.
80. Семенов, В. Д. 1986г. Взаимодействие школы и социальной среды М
81. Славин, Р. 2004. Педагогическа психология. С.
82. Слостенин, В.А., Г. И. Чижакова. 2003. Введение в педагогическую аксиологию. М.
83. Сотирова, М. 2010. Интеркултурни процеси в образованието. С.
84. Социално подпомагане. <http://www.bgogemini.org/bg/page.php?id=199>
85. Стоева, В. (2002). Видове насилие в училище и в семейството. В сб. Здравословно и хуманно образование. Г. Оряховица, с. 48-49.
86. Стоименова, Я. Индивидуална помощ по математика на деца със социалнопедагогически проблеми. Благоевград, 2010.
87. Тилкиджиев, Н. И др. 2009. Отпадащите ромии. С.
88. Тодорова, Л. (1996). Проблеми на превантивната възпитателна дейност с ученици, склонни към девиантно поведение. В сб. " Съвременни подходи към педагогическия процес - проблеми и противоречия". Благоевград.
89. Тодорова, Л. (1999). Съвременни аспекти на борбата срещу насилието над децата. - Педагогика, кн.3.
90. Тодорова, Л., Тр. Попкочев. 1997. Увод в педагогиката.
91. Тополска, Евгения. Превенция на трудностите в ограмотяването (теоретични и практически аспекти). С., 2008
92. Филипова, Н. 2011. История на педагогическите учения и практики. Бл.
93. Фойнберг, С. Г. (1978). Защо детето става нервно. Медицина и физкултура, С.
94. Хостътълър, Дж. (1995). Как да предпазим децата си от наркотиците и алкохола. „Хейзъл”, С.
95. Цанков, Н. (2007). Активност и личностно отношение на учениците към употребата на наркотични вещества. В: Сборник доклади от III Национална конференция с международно участие - "Личност, социална среда, активност", съставител - П. Николов, УИ "Неофит Рилски", Благоевград.
96. Цанков, Н. Предизвикателства при превенция на употребата на психо-активни вещества сред учениците. В: сборник статии: Децата, семейството и обществото в началото на XXI век - реалности, перспективи, решения; с. 252, Издателска къща "Камея Дизайн" ООД; ISBN 978-954-629-008-3, 2007.
97. Цветанова, В. (2015). Социално-интегриращи функции на приемното семейство. Педагогика на девиантността. УИ "Неофит Рилски" Благоевград. с. 161-183.
98. Цветанова-Чурукова Л.З. 2010. Интегрирано обучение в началните класове. Бл.
99. Цветанова-Чурукова Л.З. и др. (2015). Педагогика на девиантността. УИ "Неофит Рилски

100. Цветков, Д. 1996. Основи на социалната педагогика. С.
101. Цветкова, Й. (2005). Приложно-практически измерения на психологическото консултиране. Педагогика, 2005/2
102. Чавдарова-Костова, С. 2001. Интеркултурно възпитание. С.
103. Чимева, Н. и др. (2009). Възпитателни взаимодействия между семейството и училището.
104. Шакурова, М. В. 2004. Социално възпитание в школе. М.
105. Шишков, Ат. (2000). Фрустрация, депресия и агресивност в детско-юношеската възраст. Колор Студио, С.
106. Шубъл, Р. (2001). Не е достатъчно да кажеш НЕ /Как да помогнем на децата си да не злоупотребяват с алкохол, тютюн и наркотици/. Сиела, С.

Ръководител катедра „Социална педагогика“:.....
доц. д-р Юлиана Ковачка